

Aftaletekst

Aftale om begrænsning af dobbeltuddannelse (justeret)

31. januar 2017

Regeringen, Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti (aftalepartierne) er enige om at tilvejebringe finansieringen af *Aftale om et tryggere dagpengesystem* ved at begrænse omfanget af dobbeltuddannelse på de videregående uddannelser.

Begrænsning af dobbeltuddannelse på de videregående uddannelser

Aftalepartierne lægger vægt på, at der er fri og lige adgang til uddannelse i Danmark. Alle har således mulighed for at blive optaget på en fuldt statsfinansieret videregående uddannelse. Alle med lyst og kvalifikationer til det, kan uddanne sig indtil højeste niveau.

Samtidigt er der et bredt udbud af videregående uddannelse i efter- og videreuddannelsessystemet, og nogle hele videregående uddannelser udbydes på deltid med delvis deltagerbetaling.

I 2014 påbegyndte flere end 2.200 personer en ny ordinær videregående heltidsuddannelse på samme eller lavere niveau end en allerede gennemført videregående uddannelse. Mange af dem, der tager en ny videregående uddannelse, gør det få år efter, de har gennemført den første uddannelse. Dobbeltuddannelse er som udgangspunkt en stor omkostning for samfundet.

Men en del af dem, der tager to videregående uddannelser, gør det efter mange år på arbejdsmarkedet. Andre tager to uddannelser af helbredsmæssige årsager, eller fordi deres første uddannelse er forældet. I disse tilfælde er der gode grunde til at foretage et sporskifte. Det skal der fortsat være mulighed for.

På uddannelsesområder, hvor der er mangel på kvalificeret arbejdskraft, kan det også være hensigtsmæssigt, at der er mulighed for at tage mere end en videregående uddannelse.

Aftalepartierne er enige om at begrænse omfanget af dobbeltuddannelse, således at det fremover alene er muligt at tage mere end én ordinær videregående heltidsuddannelse på samme eller lavere niveau i følgende tilfælde:

1. Personer der påbegynder en ny videregående uddannelse mindst seks år efter afslutning af første videregående uddannelse
2. Personer der af helbredsmæssige årsager ikke længere kan anvende en tidligere gennemført videregående uddannelse på arbejdsmarkedet
3. Personer der har en videregående uddannelse, der er forældet, dvs. ændret væsentligt eller helt bortfaldet.
4. Konkrete videregående uddannelser hvor der er et særligt arbejdsmarkedsbehov.

Begrænsningen af dobbeltuddannelse gælder for optagelse på alle ordinære videregående uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område, og for ansøgere der allerede har gennemført en statsfinansieret videregående uddannelse på samme eller højere niveau, uanset hvilket ministerområde den første uddannelse tilhører.

Aftalen om begrænsning af dobbeltuddannelse ændrer ikke på det grundlæggende princip, at danske og ligestillede studerende ikke kan opkræves deltagerbetaling for deltagelse i ordinær heltidsuddannelse.

Afgrænsning af adgangen til at tage mere end én ordinær videregående heltidsuddannelse

Det er fremover alene muligt for følgende grupper at blive optaget på en yderligere ordinær videregående heltidsuddannelse på Uddannelses- og Forskningsministeriets område på samme eller lavere niveau:

1. Personer der påbegynder en videregående uddannelse mindst seks år efter afslutning af første videregående uddannelse.
 - Der meddeles dispensation fra begrænsningen af dobbeltuddannelse, hvis den først gennemførte videregående uddannelse er afsluttet mindst seks år før studiestart på den nye videregående uddannelse.
2. *Personer der af helbredsmæssige årsager ikke længere kan anvende en tidligere gennemført uddannelse på arbejdsmarkedet.*
 - Undtagelse sker på baggrund af lægeerklæring, både ift. fysisk og psykisk sygdom, nedslidning mv., eller som led i revalideringsforløb mv.
3. *Personer med en forældet videregående uddannelse.*
 - Undtagelse sker, hvis den oprindelige uddannelse er ændret væsentligt eller helt bortfaldet.

Afgørelse om de personrelaterede dispensationer (pkt. 1 - 3) træffes af den institution, der træffer afgørelse om optagelse på den anden videregående uddannelse på baggrund af en vurdering af ansøgerens konkrete forhold.

4. *Videregående uddannelser med et særligt arbejdsmarkedsbehov undtages, hvis*
 - nyuddannede fra uddannelserne har systematisk lav ledighed på mindst 5 pct.-point under gennemsnittet blandt nyuddannede fra de videregående uddannelser dog højst en ledighed på 5 pct. i syv ud af de seneste 10 år, og
 - optaget på uddannelserne er ikke steget mere end 50 pct. i løbet af de seneste tre år, og
 - uddannelserne ikke er dimensioneret.

Uddannelses- og Forskningsministeriet vil hvert andet år opgøre hvilke uddannelser, der på baggrund af ovenstående kriterier skal undtages fra begrænsningen af dobbeltuddannelse. Undtagne uddannelser offentliggøres på en positivliste, hvorefter kvalificerede ansøgere vil kunne optages på de berørte uddannelser efter almindelige procedurer.

Gode muligheder for løbende opkvalificering og videreuddannelse

Der er i dag gode muligheder for den enkelte til at uddanne sig til højere niveau og til løbende at opkvalificere sig. Alle skal fortsat have gode muligheder for videreuddannelse og løbende opkvalificering. Aftalepartierne er enige om, at:

- Uddannelses- og Forskningsministeriet tager initiativ til drøftelser med uddannelsesinstitutionerne om mulighederne for at forbedre fagligt relevante overgange fra bachelor- og professionsbachelor til kandidatuddannelser.

- De videregående uddannelsesinstitutioner opfordres til at afsøge potentialet for at udbyde flere hele uddannelser tilrettelagt på deltid, hvor der er efterspørgsel herefter.

Begrænsning af dobbeltuddannelse får virkning fra og med sommeroptagelsen i 2017.

Styrkelse af de videregående uddannelser

Med den justerede aftale om begrænsning af dobbeltuddannelse tilvejebringes den udestående finansiering på 308 mio. kr. årligt i forbindelse med *Aftale om et tryggere dagpengesystem*.

Derudover tilvejebringes et merprovenu i 2017 og 2018 på i alt ca. 129 mio. kr. Aftalepartierne er enige om at anvende dette provenu til at styrke de videregående uddannelser med følgende initiativer:

1. Styrkelse af sprogområdet

Det er vigtigt for det danske samfund, herunder dansk erhvervsliv, at der er adgang til relevante sproglige kompetencer. Der afsættes midler til et løft af sprogområdet på de videregående uddannelser, herunder så det i højere grad understøttes, at der er forsyning af dygtige sprogundervisere i tysk og fransk på alle uddannelsesniveauer. Herudover kan understøttes konsolidering og stærke fagmiljøer inden for sprogområdet og små kulturbærende fag. Initiativet kan understøtte en kommende national sprogstrategi.

2. Bedre udnyttelse af offentlig forskning via iværksættervirksomheder

Efter ønske fra Socialdemokratiet afsættes midler til en samlet indsats for bedre udnyttelse af offentlige forskningsresultater via etablering af iværksættervirksomheder i Danmark. Herunder identifikation af offentlige forskningsresultater, der har potentiale for erhvervsmæssig udnyttelse i form af iværksættervirksomheder, globalt udbud af patent og designmodeller til udvalgte iværksættermiljøer samt udvælgelse af de bedste kombinationer af iværksættere og patent/designmodel i konkurrence. Initiativet evalueres i forhold til blandt andet bedre viden om potentialer og effekter.

3. Udvikling af relevante uddannelsesudbud, hvis der er blindgyder

Der er afsættes midler til at understøtte udviklingen af uddannelsesveje i særlige tilfælde, hvor der viser sig at være uhensigtsmæssige blindgyder for studerende. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil kortlægge videreuddannelsesmulighederne for professionsbacheloror på det tekniske område og igangsætte en møderække med professionshøjskoler, universiteter og kunstneriske institutioner om videreuddannelsesmuligheder og smidige overgange på det tekniske område, herunder for bygningskonstruktører og diplomingeniører.

Aftalepartierne er enige om at afsætte midler til følgende initiativer:

Indsats for styrkelse af videregående uddannelser, mio. kr.

Indsats	2017	2018
Styrkelse af sprogområdet		76
Bedre udnyttelse af offentlig forskning via iværksættere	48	
Relevante uddannelsesudbud ved blindgyder	5	
I alt	53	76